

OBVEŠČEVALEC

LETO III.

LITIJA, 1962

ST. 8-9

NEKAJ MISLI O INTEGRACIJI

V zadnjem času se mnogo govori o integraciji, tako doma kot v svetu. Mnogi se ob tem sprašujejo ali morda ta akcija o integraciji ni »moda« ali morda zgolj politična akcija. Integracija ali združitev v ožjem ali širšem smislu je prava nujnost v razvoju naše celotne družbe kot v razvoju gospodarstva. V družbenem razvoju v svetovnem merilu so se sile različnih družbenih sistemov že v preteklosti integrirale. Tako imamo v svetu tri družbena integracijska področja. Vzhodni blok ali socialistični, zapadni ali kapitalistični in pa nevezane države, med katere spada tudi Jugoslavija. V gospodarskem pogledu se združevanje omejuje na isto razdelitev. Zapadno evropski skupni trg predstavlja enega močnih gospodarsko integracijskih področij, kateri v mednarodni delitvi dela ruši odnose svobodnega trgovanja, predvsem z visokimi carinami za uvoz. Njihovo svobodno gospodarstvo znotraj se navzven ograjuje. Vzhodno socialistično gospodarska integracija pa predstavlja nasprotno tezo zapadnih. Znotraj tabora ustvarjajo s planom in z monopolom nad zunanjo trgovino, s takšno delitvijo dela kakršno sami hočejo. Ne delitve dela kakršno odredajo gospodarske sile, svobodni trg, zakon vrednosti, marveč po svojem političnem načrtu. Tretje integracijsko gospodarsko področje pa predstavljajo neangažirane države. Njihove teze so svobodni gospodarski razvoj znotraj dežele, kakor tudi enakost na svetovnem trgu s tendenco hitrega razvoja industrijskega potenciala znotraj dežele.

To je le nekaj grobih misli o združevanju v svetovnem merilu z vidika razvoja družbenih sil in z gospodarskega. Obenem s svetovno integracijo pa nastaja nujnost integracije znotraj vsake dežele. Tudi združevanje znotraj dežele se lahko pojavi v več oblikah. Vprašanje je kakšen cilj želimo doseči, ali gospodarski, politični, morda tudi kulturni ali prosvetni itd. Omejil bi se le na gospodarski koncept integracije, povezujoč ga z integracijo predilnic Škofje Loke in Litije. Svobodni trg ali svobodna konkurenca katera nastaja znotraj vsake dežele je odraz gospodarskega potenciala in družbeno ekonomskih odnosov. Razvoj našega celotnega gospodarstva gledan z vidika investicijske politike je bil zelo hiter, kar je pozitivno, vendar pa je produktivnost dela mnogo počasneje naraščala, kar ni v skladu z ekonomičnostjo gospodarstva. To je imelo za posledico slabo uveljavljanje v mednarodni delitvi dela, kakor tudi znotraj dežele. Razvoj naše industrije glede na industrijske panoge ni bil vsklajen, tako v kapacitetah, kot po strukturi tehnologije in organizacije dela. V nekaterih panogah industrije se pojavlja hiper produkcija s sorazmerno slabo produktivnostjo dela, v drugih se pojavlja nedokončno formiranje gospodarskih organizacij z zastarelimi tehnološkimi procesi, kjer nastajajo velika ozka grla, v večjem številu gospodarskih organizacij pa se srečujemo s slabo organizacijo dela, katera povzroča neekonomično poslovanje.

Da bi odpravili te slabosti, ki se pojavljajo v razvoju naše industrije, je nujno potrebno, da najdemo odgovarjajoče rešitve. Preraščanje in konstituiranje

naših podjetij v sodobne proizvajalce bi bilo mogoče v treh variantah.

1. Da se vsa podjetja razvijejo v velike proizvajalce z moderno proizvodnjo in z dosedanjim izborom proizvodov.

2. Da se nekatera postopno prebijejo na površje, izločijo iz konkurence slabotnejša podjetja, ter si jih potem priključijo,

3. Da se na podlagi naravnih in drugih realnih pogojev ter znanstveno skrbno pripravljene in osvojenih tehnike, tehnologije in organizacije dela industrijski proizvajalci na novo organizirajo in združijo. Že na prvi pogled sta prvi dve varianti prepočasni in predragi, za tretjo pa dostikrat nimamo pravega zupanja, čeprav je le-ta možna in uresničljiva, saj bazira na premišljeni ureditvi družbene proizvodnje v smislu družbene delitve dela s hitrejšim naraščanjem družbenega bogastva in večjo stabilnostjo proizvajalcev.

Na tej osnovi tudi bazira integracija Predilnice Litija in Škofje Loke, vendar ne kot rezultat dosedanjega slabega poslovanja, slabe produktivnosti dela in ekonomičnosti, saj se obe predilnici uvrščata na »špic« jugoslovanske produktivnosti v tej panogi, pač pa se združujeta vsled boljšega urejevanja proizvodnje s predvideno specializacijo, boljšega sodelovanja na domačem in tujem tržišču, in končno s premišljeno investicijsko politiko v perspektivi, ki naj veliko hitreje aktivira nadaljno materialno rast obeh podjetij. Kot rezultat združenja mora biti večja produktivnost in cenejša proizvodnja, to pa je porok za konkurenčni boj na trgu.

J. Mirtič

Asfaltiranje ceste

V juniju 1962 je pričelo Cestno podjetje iz Ljubljane z deli pri preureditvi Predilniške, Parmove in Ponoviške ceste. Za Predilniško cesto nastopa kot investitor Predilnica, za Parmovo in Ponoviško pa Občinski ljudski odbor Litija. Za asfaltiranje Parmove ceste je del sredstev prispevala tudi Predilnica.

V nadaljevanju bo Cestno podjetje tudi dokončno asfaltiralo dvorišče pred tovarno in prostor v kolesarnici. S tem bodo dokončno urejene transportne poti okrog tovarne, ki so bile doslej v zelo slabem stanju. Olajšan bo tudi notranji transport. Prav tako bo odpadlo dosedanje drago vzdrževanje, dokončno pa bo tudi urejena kanalizacija, katero smo pričeli urejati že v preteklem letu. Stanovalci Parmove in Ponoviške ceste ne bodo v poletnih mesecih več izpostavljeni prahu kot doslej.

Predvideno je bilo, da bodo vsa dela končana že letos, vendar nas je zima prehitela, tako da bodo dela dokončana šele spomladi 1963.

D. P.

Proizvodnja naše tekstilne industrije

narašča hitreje kot znaša povprečje vse industrije

V vsem povojnem obdobju je tekstilna industrija pri nas pokazala pomembne uspehe. Proizvodnja je v odnosu na leto 1939 — leta 1961 skoraj potrojena, do konca tega leta se pa pričakuje še nadaljnje naraščanje proizvodnje, ki bo lanskoletno verjetno preseгла za 10—12%. Če to naraščanje primerjamo z nekaterimi drugimi industrijskimi panogami, se nam ne zdi posebno veliko, oz. bolj počasno. Vendar je treba imeti pred očmi, da je to le navidezna ocena, ker je ta industrijska panoga »štartala« s precej visokega nivoja, medtem ko so nekatere druge industrijske panoge začele pri zelo nizki osnovi in so zato dosegle zelo visoko stopnjo naraščanja. Poleg prehranske industrije je ravno tekstilna industrija bila v predvojnem obdobju med najbolj razvitimi, dasi ni bila moderno opremljena.

V prvih osmih mesecih t. l. je tekstilna industrija v primerjavi s preteklim letom dosegla naraščanje proizvodnje za skoraj 10% in s takšno proizvodnjo je med tistimi panogami, ki so dosegle večje naraščanje od povprečja vse industrije. Vendar pa tudi spričo takšnega naraščanja planska predvidevanja še niso dosežena, čeprav obstajajo izglede, da se situacija do konca leta popravi in da se doseže približna planirana proizvodnja. V celoti ima tekstilna industrija tudi dosti težav, zlasti zaradi neprodanih zalog, zaradi česar se blokirajo sredstva, kar otežkoča normalno poslovanje. Ukrepi, ki so bili podvzeti, imajo namen, da olajšajo plasiranje zalog, za kar so bili deloma odobreni tudi ugodni krediti, da bi se z regresom plasiralo nekurantno blago. Nasproti preteklemu letu so zaloge v povprečju za 69% višje. Toda to bi ne smelo predstavljati težave, temveč celo ugodno dejstvo — toda le v primeru, da gre za kurantno blago. Delovati pa bi moralo tudi ugodno na stabilizacijo tekstilnega tržišča.

Glede proizvodnje posameznih artiklov v tekstilni industriji je važno omeniti, da je do pred kratkim časom v naši deželi obstajalo nesorazmerje med tkalskimi kapacitetami in predilnicami. Predilnice so predstavljale ozko grlo proizvodnje. Toda vse te anomalije so se spremenile z izgradnjo novih predilniških kapacitet.

Danes predilnice ne le lahko zadovoljijo vse domače potrebe, temveč že lahko delajo tudi za tuje naročnike prejo. To velja zlasti za bombažno prejo, enojno in sukano.

V zadnjih štirih letih je proizvodnja preje zrastle od 45 196 ton (1957) na 55 295 ton (1961). Tega leta se pričakuje naraščanje proizvodnje bombažne preje, tako, da se po dosedanem razvoju lahko pričakuje 65—70 000 ton.

Naraščanje je treba pričakovati tudi v proizvodnji volnene preje, dasi v znatno manjši meri, kot pri bombažni preji — toda v vsakem primeru okoli 20 000 do 21 000 ton.

V proizvodnji tkanin je zgolj v štirih letih proizvodnja narastla za ca. 50 milijonov m² mesečno, pričakuje se pa lahko letna proizvodnja okoli 300 milijonov m². Volnenih tkanin bo verjetno proizvedenih okoli 45 milijonov m², tkanin iz umetne svile pa ca. 23—24 milijonov m².

Izjemno ugoden razvoj je pokazala proizvodnja konfekcije. Nasproti predvojnemu stanju je bila ta proizvodnja v letu 1961 šestkrat višja in je dosegla predelavo okoli 28,5 milijonov m² konfekcije — perila. Še večje je naraščanje v konfekciji — obleke, ki je leta 1961 proizvedla 18,3 milijonov m². Tega leta pričakujemo nadaljnje naraščanje (perilo: 32—33 milijonov m²; obleka: ca. 24—25 milijonov m²).

Dasi gre konfekcijska industrija skozi različne faze, še vendar čedalje bolj bliža položaju, ki ji tudi

pripada v industrijsko razviti deželi. »Otroške bolezni« te industrije smo preboleli, sedaj pa nastopa na tržišču z vse večjim uspehom, čeprav ima še vedno nekatere slabosti. Ta panoga tekstilne industrije še vedno nima dovolj koordinacije s trgovino, tako, da ne more vedno pravočasno reagirati na zahteve potrošnikov glede asortimana in kakovosti — torej je reakcijski čas na zahteve tržišča precej dolg, t. j. počasen.

L. Baumgartner

Požar v mešalnici

Dne 30. IX. 1962 je ob 0.22 uri nastal požar v 9. celici mešalnice — II. Ustmeni alarm je šel med člane gasilske desetine od rahljača bal do predilnice kot blisk in v dobri minuti je bila gasilska desetina že zbrana na kraju požara.

Pred pričetkom gašenja, je dežurni električar z odvitjem varovalk prekinil električni tok v tem oddelku. Dežurni gasilec tov. Jože Borštnar pa je pričel gasiti požar s 100 kilogramskim aparatom na suho gašenje. (S tem aparatom se lahko gasi tudi lahkovnetljive tekočine in naprave pod električno napetostjo). V dveh minutah je bil ogenj pogašen. Zaradi vročine so pričele delovati tudi škropilne naprave, ki so nameščene pod stropom oddelka. Ožgan in ves moker bombaž je bil prenešen na dvorišče.

Ogenj v mešalnici je povzročila iskra, ki je nastala v rahljaču bal, zaradi trenja med kovinskim predmetom (zalivka in žica ter čistilne niti) in rešetkami vertikalnega ježa. Tleči bombaž je nato potoval po transportnih ceveh v 9. celico, kjer so ga prekrile nove zrahljane plasti.

Pazljivosti tov. Novak Franca, ki je prvi opazil zanetek in naglemu posredovanju gasilske desetine, gre pohvala, da se ni požar razširil še v večjem obsegu. Nastala škoda še ni dokončno ocenjena, vendar pa znaša po prvih ocenah okoli 600 000 din in to predvsem zaradi nastalega zastoja v proizvodnji.

V novi čistilnici, ki bo pričela predvidoma obratovati prihodnji mesec, bo možnost izbruha požara znatno manjša. Iz proizvodnega procesa bodo izpadle mešalne celice, ki vseskozi predstavljajo največjo nevarnost za nastanek požara. Na transportnih trakovih novih čistilnih strojev pa so nameščeni posebni magneti, ki bodo pridržali vsak kovinski predmet, ki bi zašel med surovino v rahljalne stroje.

V času, ko stara čistilnica še obratuje, nova pa ni dana v pogon, obstaja še vedno velika nevarnost požara. Zato moramo posvečati požarni varnosti v tem oddelku še več pozornosti.

F. Lesjak

Očuvani bombaž iz celice št. 9, ki je bil prenešen na dvorišče zaradi sušenja

Upravni odbor je razpravljajal ...

UO je razpravljajal o načrtu za nadoknadenje izpada plana v I. polletju in o vzrokih zastojev v I. polletju

Poročilo o tem je podal v. d. direktor tov. Senica Maks. Iz poročila je bilo razvidno, zakaj proizvodnega plana v I. polletju nismo izpolnili. Na to je vplivalo pomanjkanje surovin in zakasnela montaža novih pristančnih strojev. Deloma je vplivala na izpad tudi višja povprečna številka, saj smo proizvajali povprečno številko 36,13, po planu predvidena pa je bila 33,02.

V zadnjem času smo prešli na predenje nižje povprečne številke in smo že zmanjšali izpad za ca. 42 ton tako, da smo bili pod planom v času poročanja še za 79 ton.

V zvezi z izpadom plana je bilo obravnavano tudi vprašanje delovne sile, zlasti v predpredilnici.

Podano je bilo tudi poročilo o vzrokih zastojev. V I. polletju je bilo 3 895 879 vretenskih ur zastojev, ali 4,23 % nasproti skupnim vretenskim uram. Ta izpad je sicer v mejah normalnih zastojev, vendar bi se dalo z raznimi ukrepi stanje nekoliko izboljšati. Zastoji so v glavnem zaradi rekonstrukcije, menjave predpreje, pomanjkanja predpreje, čiščenja, prekinitve električnega toka, odsotnosti delavcev, raznih popravil, kvarov elektromotorjev itd.

Možnosti za zmanjšanje zastojev so predvsem pri menjavi predpreje, pomanjkanju predpreje in odsotnosti delavcev od dela.

Do pogostih menjav je prišlo predvsem zaradi pomanjkanja odgovarjajočih klas bombaža, zastoji zaradi odsotnosti delavcev pa so bili v glavnem zaradi visokih bolniških izostankov.

UO je obravnaval vprašanje reklamacij izdelkov in discipline delavcev

Število reklamacij naših izdelkov narašča. Odjemalci se pritožujejo, da pošiljamo plesnivo ali pomešano prejo, zmečkane kopse, umazano prejo itd. Reklamacije nastajajo zaradi nediscipline, nekateri mojstri ne izpolnjujejo svojih nalog, kakor bi bilo potrebno. UO je sklenil, da naj o vprašanju kvalitete in discipline razpravljajo sveti delovnih skupnosti, organizacije v podjetju, zadeva naj se obravnava tudi na mojstrskih sestankih.

Ugotovljeno je bilo, da pride do plesnive preje zato, ker uporabljajo v vlagalnici ročno škropilnico namesto stroja za vlaženje, katerega smo nabavili v te namene. Do zmečkanih kopsev pride zaradi premajhnih košar, vendar se taki kopsi v vlagalnici ne bi smeli

Dela pri asfaltiranju dvorišča

vložiti v zaboje kot regularna preja. Kopsi se pokvarijo tudi zaradi tega, ker se prenapolnjene košare nalagajo ena na drugo.

DS je obravnaval poročilo komisije za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij za I. polletje 1962

V I. polletju 1962 je imela komisija 3 seje, na katerih je sklepala o sprejemu novih delavcev. V tem času komisija ni obravnavala nobenega primera odpovedi delovnega razmerja. Poleg komisije je o sprejemu nove delovne sile razpravljajal tudi svet delovne skupnosti Predilnice.

Stanje delovne sile 31. XII. 1961 je bilo	684 delavcev
Sprejetih v I. polletju 1962	5 delavcev
delavcev	689 delavcev

Odšlo iz podjetja v I. polletju 1962

zaradi lastne odpovedi	6	1	
po sporazumu	1		
zaradi upokojitve	4	5	
zaradi invalidske upokojitve	1	1	
k vojakom		2	
Skupno	12	9	21 delavcev

STANJE DELOVNE SILE 30. VI. 1962 668 delavcev
(od tega 3 vajenci)

Nagrade za uspešno HTV službo

Upravni odbor je odobril nagrade za uspehe pri HTV službi Stamatovski Niku din 8000, Bizjak Konradu din 6000 in Žibert Francu din 1500 in sicer iz sredstev, ki jih je dal Zavod za socialno zavarovanje podjetju za te in podobne namene.

Nakup raznih strojev

DS je sklenil, da odkupimo od podjetja »Metka« Celje 3 sukalne stroje v vrednosti 4 milijone din, iz čistega dohodka — iz sredstev poslovnega sklada.

Odobril je nakup stroja za rezanje kruha za ceno din 45 000 iz amortizacije IO-obratov.

Odobril je nakup krožnega pletilnega stroja od Tovarne nogavic Polzela za din 132 000 iz sredstev čistega dohodka. Na tem stroju bi lahko sami v podjetju ugotavljali neenakomernost sprejemljivosti barv na preji. Cena je nizka v primerjavi z reklamacijami, za katere moramo plačevati bonifikacije.

Sklep zbora zavarovancev

2. oktobra 1962 so se vršili zbori zavarovancev, na katerih so bili pojasnjeni novi predpisi s področja socialnega zavarovanja in bil predlagan in izvoljen kandidat za skupščino komunalne skupnosti socialnega zavarovanja. Naše podjetje bo po predlogu zbora zavarovancev in po sklepu delavskega sveta zastopal v komunalni skupnosti socialnega zavarovanja tov. Franc Lesjak.

Dotacija za gasilsko društvo Predilnice Litije

Naše industrijsko gasilsko društvo se redno udeležuje tekmovanj v republiškem in okrajnem merilu. Prav tako ima društvo namen obiskati več strokovnih predavanj in praktičnih vaj pri Gasilski brigadi v Ljubljani, kjer bodo naši gasilci pridobili še potrebno znanje. V ta namen je DS odobril društvu dotacijo iz sklada skupne porabe v znesku din 50 000.

L. R.

ZDRUŽITEV: Predilnica Litija in Gorenjska

I. Vzroki in potreba obeh predilnic o združitvi

Dandanes zahtevajo kupci preje zelo širok in pester asortiman. Količinska naročila so pravitako različna, termini za dobavo pa kratki. To ima za posledico veliko število menjav v proizvodnem procesu.

Poleg tega pa bombažne predilnice čedalje bolj čutijo posledice negotovega in asortimansko zelo različnega uvoza bombažnega vlakna.

Z istočasnim pređenjem bombaža in kemičnih vlaken, predvsem barvastih v trocilindričnih predilnicah se pojavlja pereče vprašanje zapredkov. Pri današnjem pestrem in razbitem proizvodnem programu posameznih predilnic to hibo ni mogoče odstraniti. Imamo primere, ko tkalnica, ko proizvaja beljeno tkanino za izvoz, ne more v Sloveniji dobiti garantirano čisto bombažno prejo. To prejo je morala kupiti pod manj ugodnimi pogoji v Dugaresi. V Združenem podjetju ta problem ne bi nastopil, ker bi lahko barvasto predivo predli samo v eni predilnici. Obstaja sicer možnost, da se v vsaki predilnici loči barvasti sortiment od belega, je pa vprašanje, če bi ta ločeni strojni park bil vedno ustrezno zaseden, ko se potreba deli na dva proizvajalca istega artikla.

Posledice vsega tega so pa sledeče:

1. Preveč zastojev v proizvodnji (nizko izkoriščanje strojnega parka).
2. Slabše izkoriščanje surovine (več menjav, manjše partije, več odpadkov).
3. Reklamacije zaradi slabe kvalitete (prepester asortiman — zapredki, različna kvaliteta bombažnih partij).

Kar nujno vodi k

4. Znižanju produktivnosti dela in
5. Povečanju stroškov proizvodnje.

Takšne proizvodne težave pa lahko omejimo, če ne že popolnoma odstranimo, s specializacijo.

Specializacija pa je mogoča le pri delitvi dela — odnosno povečanemu obsegu proizvodnje z enako asortimansko usmeritvijo.

II. Pregled proizvodnih dejavnosti obeh predilnic

Osnovna dejavnost obeh predilnic je pređenje bombažne, stanične in sintetične preje od Nm 10 do 60. Obe podjetji imata svojo sukalnico in tako del enojne preje sukata v industrijski sukanec.

Predilnica Litija ima še obrat stročnarne, v katerem proizvaja mehke stročnice — cevke za svoje potrebe.

Gorenjska predilnica ima še obrat vignonke, v katerem prede razne kvalitete vigozne preje od Nm 3 do 12 in sintetično prejo za posebne namene. Nadalje obrat kodravke, v katerem predeluje Nylon-filament v krepirano kodranko.

Instalirane kapacitete:

Predilnica Litija	
Tricilindrična predilnica	30 644 vreten
Gorenjska predilnica	
Tricilindrična predilnica	23 604 vreten
Dvocilindrična predilnica	1 340 vreten
kodravka	2 808 vreten

Proizvodni plan za leto 1963

Predilnica Litija:	
Tricilindrična predilnica pri Ø Nm 34	3 850 ton
Gorenjska predilnica:	
Tricilindrična predilnica pri Ø Nm 30	3 300 ton
Dvocilindrična predilnica pri Ø Nm 8,67	300 ton
Kodravka	240 ton

Brutto produkt proizvodnje v letu 1961

Predilnica Litija	3 127 485 000.—
Gorenjska predilnica	3 017 793 000.—

Število zaposlenih v letu 1962

Predilnica Litija	660
Gorenjska predilnica	600

Iz gornjega je razvidno, da odpade pretežna večina proizvodnje v obeh podjetjih na trocilindrično predilnico, ki proizvadata slične kvalitete in številke preje. Sortiment v obeh predilnicah je izredno pester, saj se mora na zahtevo kupca in po namenu porabe presti vse številke preje v vseh kvalitetah in iz raznih osnovnih surovin. Tako prede n. pr. Predilnica Litija bombažno prejo v številkah od 10—50, te številke po namenu uporabe za vatek, osnovo, medio, triko in watter. Stanično predivo v številkah 10—50 iz staničnega vlakna, ki je sijajno, motno, volnena tipa, barvasto in melangirano. Sintetično predivo prav tako v najrazličnejših kvalitetah in barvah.

Gorenjska predilnica ima enako situacijo, saj se mora ravnotako prilagajati tržišču.

III. Utemeljitev integracije

Z integracijo obeh podjetij se poveča proizvodna zmogljivost za več kot dvakratno posameznega podjetja. S tem je že podana možnost specializacije. Stopnjo specializacije pa bi bilo potrebno časovno opredeliti vzporedno s stopnjo organizacije integriranih podjetij. Po taki koncepciji bi se specializacija odvijala:

a) Široka specializacija v prvem letu združitve. Za to obdobje ni predvidena nobena večja sprememba tehnične strukture posameznih predilnic. Ta široka specializacija bi bila možna že s samo integracijo brez investicij.

b) Ožja specializacija bi zahtevala posebne investicije ali pregrupiranje strojnega parka.

Tako, da bi se končni cilj t. j. najožja specializacija, dosegel postopoma z ozirom na zmogljivost gospodarsko-komercialno okrepljenega združenega podjetja.

Specializacija proizvodnje je nedvomno potrebna. Izvedljiva je v najožjem sodelovanju obeh predilnic. Zato je potrebna taka integracija pri kateri bi posamezne proizvodne ekonomske enote — obrati obdržale svojo samostojnost gospodarjenja, delitev dela pa bi se vršila na podlagi interesa integriranega podjetja.

Gospodarsko komercialna krepitev obeh podjetij izhaja iz izboljšane proizvodnje in koriščenja osnovnih surovin in iz povečane komercialne dejavnosti. Ob sedanjem asortimanu bi se količinska proizvodnja podvojila. To bi prišlo do izraza pri izvozu preje. Inozemski kupci običajno potrebujejo večje količine preje kot je posamezni predilnici možno proizvesti v nekem predpisanem roku. Zahteva pa izdobje iste kvalitete preje, kar je vezano na eno podjetje. Nadalje zahtevajo naše tkalnice, ki izvažajo, isto kvaliteto preje za vso izvozno količino blaga. V integriranem podjetju je to vsekakor lažje izvesti kot sedaj.

Glede nabave surovin ne pričakujemo vidne izboljšave. Izboljšala bi se situacija v primeru prostega nakupa iz sredstev, ki bi jih prejeli od izvoza. Vsekakor pa bi se izkoriščanje surovin po specializaciji izboljšalo. V obratu vignonke v Škofji Loki bi se zelo ekonomično predelovali odpadki obeh predilnic. Stročnarna v Litiji pa bi lahko izdelovala stročnice za oba obrata.

predilnica Škofja Loka

IV. Delna specializacija v letu 1963

Širša specializacija bi se v prvem letu skupnega poslovanja omejila predvsem na:

1. barvasta vlakna bi se predelovala samo v eni predilnici (ločni strojni park).

2. razdelitev posameznih kvalitet — mešanic in številke preje bi se med obratoma razdelila tako, da bi se čimbolj zožil — specializiral proizvodni program posameznih predilnic.

Proizvodni program mora biti planiran tako, da se doseže najboljšo izkoriščenost posameznih faz strojnega parka.

Vse nastale izgube, ki bi jih zaradi končnega efekta združenega podjetja moral nositi posamezni obrat, morajo biti pri končni delitvi dohodka dosledno upoštevane.

Ravno tako morajo komune dobiti najmanj enaka sredstva — sorazmerna uspehu gospodarjenja — kot bi jih prejele, če bi bili sedeži podjetij na teritoriji komun, kakor so dosedaj.

V. Pogoji za integracijo obeh predilnic

Kot pogoj za tako integracijo, ki bi vodila takoj tudi v specializacijo proizvodnje, pa je tak način delitve čistega dohodka, ki zagotavlja obema podjetjema enake možnosti tudi v primeru specializacije.

Tak sistem delitve čistega dohodka bi bil po mnenju obeh sledeč:

1. Celotni dohodek, dohodek in čisti dohodek združenega podjetja se ugotavlja skupno (ločeno se bodo ugotavljale te kategorije le v svrhu analiz).

2. Čisti dohodek združenega podjetja se deli:

- a) po vložnem delu in po
- b) vložnih sredstvih.

Kot vloženo delo smatramo tu potrebno delo, to je norma ure za posamezne vrste proizvodnje. Po tem ključu bi se delil ČD najprej, preostanek ČD pa bi se delil po ključu vložnih sredstev. Kot vložena sredstva bi vzeli poslovni sklad in kredite, ki se vračajo iz čistega dohodka.

Prednost tega načina delitve čistega dohodka so v kratkem sledeče:

1. Sleherni obrat je zainteresiran, da čimveč vlaga, ker s tem dviga deleže čistega dohodka, ki mu pripada po ključu vložnih sredstev.

2. S tem načinom so odstranjene razlike, ki bodo nastale, ko bodo posamezni obrati izdelovali artikle pri katerih se doseže večji čisti dohodek. S tem je dana tudi možnost specializacije.

3. Po takem sistemu delitve čistega dohodka ni važno, kje so posamezni stroji, ker prinašajo čisti dohodek ekonomski enoti, ki je lastnik.

4. Prav tako ni važno, kam se investira, ampak le kdo investira. S tem so dane možnosti, da se investira tam kjer so dejansko potrebe največje in je predviden tudi večji efekt.

To so glavni razlogi, ki so vodili podjetje, da je osvojilo to koncepcijo delitve čistega dohodka, ki bi dali možnosti, da se vse navedene prednosti integracije tudi uresniči.

I. Z.

Upokojenki, Babnik Marija in Rozina Jožefa

Naši upokojenki

Babnik Marija, roj. 24. IX. 1912 v Litiji izhaja iz delavske družine. Oče je bil zaposlen v Topilnici svinca v Litiji.

V našem podjetju se je zaposlila 18. avgusta 1927 t. j. v 15. letu starosti. Že s 14. letom je prosila za delo v podjetju, vendar je čakala skoraj 1 leto, da je bila sprejeta. Najprej je delala 5 let kot snemalka v predilnici, nekaj časa kot pomagalka, nato pa je bila do upokojitve zaposlena kot predica.

Kot dolgoletna predica z mnogimi izkušnjami pri delu je vedno skrbela tako za stroje, na katerih je delala, kakor tudi za kvaliteto izdelkov. Tudi svojim sodelavkam je rada pomagala z nasveti. Kadarkoli je bilo potrebno, se je odzvala nadurnemu delu. Bila je vedno disciplinirana delavka.

Upokojena je bila 30. IX. 1962 s 34 let in 6 mesecev delovne dobe v našem podjetju.

Zaradi zaslug, ki jih je imela pri svojem delu, je bila tudi predlagana s strani komisije za odlikovanje Predilnice Litija za delovno odlikovanje. Odlikovana je bila z ukazom predsednika FLRJ tov. Tita z Medaljo dela dne 27. IV. 1961, odlikovanje pa ji je bilo izročeno na slavnostnem zasedanju delavskega sveta dne 23. XII. 1961.

Rozina Jožefa, roj. 19. VII. 1914 se je zaposlila v našem podjetju leta 1929, ravno tako v 15. letu starosti.

Za zaposlitev je večkrat prosila in je bila sprejeta v predilnico kot flyerka.

Ker mož v tem kraju ni dobil zaposlitve, se je v letu 1936 preselila v Maribor in je delala do 1941. leta v Mariborski tekstilni tovarni. Takrat se je vrnila in bila zaposlena v našem podjetju do upokojitve kot predica na flyerju. V bivši Jugoslaviji je bila zaradi viška delovne sile večkrat odpuščena in je bila doma po par mesecev.

Upokojena je bila 15. IX. 1962 s 25 let delovne dobe v našem podjetju.

Obe upokojenki sta bili povabljeni ob priliki upokojitve na razgovor. Od njiju so se poslovili predsednik delavskega sveta, v. d. direktor, obratovodja in referent za kadre.

V zanimivem pogovoru o življenju članov kolektiva v prejšnji Jugoslaviji, med okupacijo in sedaj, sta marsikaj povedali. Tako n. pr. o delovnih pogojih, o delitvi dohodka odn. pravičnejši delitvi osebnega dohodka sedaj, o obremenitvi pri delu, o izboljšavah v podjetju, o odnosu mojstrov, o ugodnejšem načinu dela za žene sedaj, o težavah zaradi nočnega dela itd. Glede širšega fronta posluževanja naših predic sta bili mnenja, da bi se ta lažje izvedel, če bi bilo manj pretrgov. Tudi slaba kvaliteta surovin včasih vpliva na to, da se takega načina dela ne da izvesti v taki meri, kot bi želeli.

V njunem nadaljnjem življenju izven kolektiva jima želimo še mnogo srečnih in zadovoljnih let.

L. R.

ZDRAVSTVENA POSVETOVALNICA POSLUJE VSAK PONEDELJEK OD 18. DO 20. URE V PROSTORU NAD STROČNARNO.

ČLANI KOLEKTIVA, POSLUŽUJTE SE UGODNOSTI, KI SE VAM NUDI!

Nezgode v avgustu, septembru in oktobru 1962

V avgustu je bilo 7 nezgod s 110 izgubljenimi dnevi.

Ponesrečili so se:

1. Povirk Jožefa, roj. 28. 2. 1937, vlagalka. Na poti na delo je poškodovanki na posuti cesti spodneslo kolo tako, da je padla in si poškodovala kolena.

2. Anžur Angela, roj. 28. 7. 1924, predica. Pri posluženju prstančnega stroja ji je vretenski trak zdrsnil iz vretena. Ko ga je hotela namestiti v pravilno lego, ji je le-ta poškodoval sredinec desne roke.

3. Tomše Stanislav, roj. 12. 10. 1934, ključavničar. Pri postavljanju elektromotorja k rekonstruiranemu sukalnemu stroju si je poškodoval prstaneec leve roke.

4. Grum Evstahija, roj. 7. 4. 1931, predica. Ob prihodu na delo je hotela zapreti okno in se pri tem priprla v palec desne roke.

5. Bassi Oreste, roj. 6. 11. 1928, kovinostrugar. Pri delu na stružnici mu je padel ostružek v čevelj s katerim se je zbedel v podplat desne noge.

6. Vrhovec Alojzija, roj. 21. 6. 1928, predica. Na ovinku ozke ceste se je na poti na delo umaknila motoristu, pri tem pa ji je kolo zdrknilo pod cesto tako, da je padla in si poškodovala koleno leve noge in kazalec desne roke.

7. Zevel Stanislav, roj. 2. 11. 1921, jermenar-valjčkar. Na poti iz dela se mu je zapletel suknjič v prednje kolo tako, da je s kolesom padel in si poškodoval levo stran obraza in palec desne roke.

V septembru so bile 3 nezgode s 54 izgubljenimi dnevi.

Ponesrečili so se:

1. Blaj Silvo, roj. 30. 12. 1924, transportni delavec. Pri prekladanju zabojnih delov z akumulatorskega vo-

zička sta mu zdrknila 2 zabojna dela iz rok in mu padla na stopalo desne noge.

2. Koleča Ivanka, roj. 11. 5. 1926, predica. Pri nameščanju vretenskega traku na vreteno, se je poškodovanka spekla na sredincu desne roke.

3. Zupan Alojz, roj. 25. 4. 1906, ključavničar. Pri povrtavanju mikalnikove ročke se je nepritrjeni primež premaknil in mu zavil palec leve roke.

V oktobru so bile 3 nezgode s 25 izgubljenimi dnevi.

1. Grilj Edvard, roj. 6. 10. 1931, delavec pri remontu. Pri montaži grobega baterja se je nabodel na iglo otepalnega valja, ki je ležal ob stroju na tleh.

2. Grabljevec Ivana, roj. 30. 7. 1918, predica. Pri menjavi oz. odstranjevanju starih tekačev z medeninsto kljuko ji je tekač odletel v levo oko in ji ga poškodoval.

3. Blaj Silvo, roj. 30. 12. 1924, transportni delavec. Na poti iz dela, mu je na kolesu nenadoma postalo slabo, tako, da je padel čez vodilo kolesa in z glavo udaril ob betonski rob cestišča.

Iz podjetja so odšli:

- 26. 5. 1962. Hauptman Marija, snemalka, lastna odpoved
- 5. 6. 1962. Zore Marija, šivilja vret. trakov, lastna odpoved
- 9. 6. 1962. Samar Marija, snemalka, sporazumno prenehanje delovnega razmerja
- 27. 6. 1962. Lavrinc Ana, dvojilka, lastna odpoved
- 30. 6. 1962. Jančič Dana, predica, lastna odpoved
- 6. 7. 1962. Bokal Ida, predica, lastna odpoved
- 14. 7. 1962. Vidergar Marija, čistilka strojev, upokojena
- 31. 7. 1962. Urek Agata, predica, lastna odpoved
- 3. 9. 1962. Zupančič Iva, snemalka, lastna odpoved
- 22. 9. 1962. Poznajelšek Jože, rem. ključavničar, k vojakom
- 30. 9. 1962. Zupan Hedvika, snemalka, lastna odpoved

Na republiškem tekmovanju smo zasedli III. mesto

Industrijsko gasilsko društvo Predilnice Litija v preteklih letih ni sodelovalo na tekmovanjih, ki se organizirajo vsako leto med industrijskimi gasilskimi društvi tekstilne industrije.

V letu 1961 pa smo se opogumili in prvič sodelovali na tekmovanju gasilskih desetih tekstilne industrije v Mariboru. Na tem tekmovanju smo zasedli peto mesto.

Med trinajstimi tekmovalnimi desetimi, ki so se udeležile tekmovanja v letu 1962 v Jaršah smo zasedli 6. mesto.

1. julija letos smo na okrajnem tekmovanju v Ljubljani zasedli prvo mesto in tako izpolnili pogoje za udeležbo na republiškem tekmovanju, ki je bilo 6. in 7. oktobra v Ljubljani. Na tem tekmovanju industrijskih gasilskih desetih je sodelovalo 13 ekip. Sestav naše tekmovalne desetine je bil sledeč: Borštner Jože — desetar, člani — Mandelj Karel, Gril Jernej, Tišler Franc, Jug Marijan, Elzner Zvone, Kralj Franc, Mahkovec Franc in Muljavec Hine, v rezervi pa sta bila tov. Zupan Rudi in Škrabanja Anton. V zelo hudi konkurenci smo zasedli 3. mesto in za svoj uspeh prejeli pokal Republiške gasilske zveze. Borbo med najboljšimi desetimi nam potrjuje podatek, da je bilo med desetimi, ki sta zasedli 2. in 3. mesto razlika le za 0,3 točke.

Republiška gasilska zveza nam je stavila predlog, da prevzame naše društvo organizacijo tekmovanja industrijskih gasilskih društev tekstilnih podjetij v letu 1963.

Upravni odbor našega podjetja je predlog društva usvojil in zato lahko pričakujemo, da bo tekmovanje tekstilnih gasilskih desetih prihodnje leto v Litiji.

Jože Borštner

Novo sprejeti delavci:

- 18. 6. 1962. Pavlin Olga, snemalka v predilnici
- 18. 6. 1962. Bric Marija, snemalka v predilnici
- 18. 6. 1962. Bizjak Rozalija, snemalka v predilnici
- 18. 6. 1962. Prašnikar Pavla, za čistilko pisarn
- 1. 7. 1962. Prelogar Emilija, štipendistka podjetja, absolventka ESS — v računovodstvu
- 1. 7. 1962. Koprivnikar Pavle, štipendist podjetja, inženir tekstilstva v tehnični sektor
- 2. 7. 1962. Perme Angela, snemalka v predilnici
- 3. 7. 1962. Komotar Zora, snemalka v predilnici
- 5. 7. 1962. Baš Ada, snemalka v predilnici
- 11. 7. 1962. Jerant Ignac, za vozača preje v predilnico
- 14. 7. 1962. Vidergar Štefka, snemalka v predilnici
- 17. 7. 1962. Bizjak Karl, posluževanje mikalnikov
- 30. 7. 1962. Bric Ana, snemalka v predilnici
- 2. 8. 1962. Hribar Ana, snemalka v predilnici
- 28. 8. 1962. Trentelj Marija, snemalka v predilnici
- 28. 8. 1962. Cirar Marija, snemalka v predilnici
- 11. 9. 1962. Zevnik Ana, snemalka v predilnici
- 12. 9. 1962. Planinšek Alojzija, snemalka v predilnici
- 17. 9. 1962. Petrič Majda, snemalka v predilnici
- 21. 9. 1962. Dragar Marija, snemalka v sukalnici
- 21. 9. 1962. Kres Frančiška, snemalka v sukalnici
- 26. 9. 1962. Izlakar Ljudmila, snemalka v sukalnici

L. R.

Analiza prometnih nesreč

na področju ObLO Litija, od 1. I. do 1. XI. 1962

S to analizo nameravamo seznaniti vse prebivalstvo naše občine o problematiki s katero se morajo baviti naši prometni organi.

Nadalje je namenjena ta analiza tudi vsem, ki uporabljajo prometna vozila, da pomislijo o teh številkah, ki terjajo tudi veliko materialno škodo.

1. Na cestah v naši občini je bilo v tem času 74 prometnih nesreč.

2. Prometne nesreče v tem razdobju so terjale 2 778 300 din materialne škode.

3. Pri teh prometnih nesrečah je bilo 26 težko in 16 lažje poškodovanih oseb. Stroški zdravljenja in izguba na delu so znašali skupno približno 1 970 000 din.

4. Pri prometnih nesrečah so bila po vrsti in številu udeležena sledeča vozila:

a) tovorni, osebni avtomobili, traktorji in avtobusi	47
b) mopedi	31
c) motorna kolesa	18
d) dvokolesa	15
e) pešci	9
f) vprega	1

5. Vzroki teh prometnih nesreč so bili sledeči:

a) vinjenost voznikov	24 primerov
b) neprevidnost in nepazljivost	10 primerov
c) neprimerna hitrost	10 primerov
d) neupoštevanje prometnih znakov	5 primerov
e) vožnja brez izpita	4 primeri
f) izsiljevanje prednosti	4 primeri
g) ovire na cesti	3 primeri
h) vožnja po levi strani	3 primeri
i) nepravilno srečanje	3 primeri
j) otrok skočil na cesto	2 primera
k) tehnične okvare na vozilih	2 primera
l) nepravilno prehitavanje	1 primer
m) nepravilno zavarovan prekop ceste	1 primer

n) nenakazana sprememba smeri

n) nenakazana sprememba smeri 1 primer

6. Številčni pregled povzročiteljev prom. nesreč:

a) vozniki mopedov	21 primerov
b) vozniki avtomobilov	18 primerov
c) vozniki motornih koles	12 primerov
d) vozniki dvokoles	10 primerov
e) vozniki traktorjev	4 primeri
f) pešci	2 primera
g) železniški uslužbenci	2 primera
h) otroci	2 primera
i) nesreče brez krivde	2 primera

7. Ukrepi in kazni prometnih organov:

- s strani organov LM je bilo izrečenih ca. 753 ustnih opominov,
- mandatno je bilo kaznovanih zaradi cestno-prometnih prekrškov 197 oseb — v skupnem znesku 98 500 din,
- sodniku za prekrške je bilo zaradi cestno-prometnih prekrškov prijavljenih 260 oseb,
- sodišča so izrekla zaradi cestnih prekrškov 12 kazni,
- voznških dovoljenj je bilo odvzetih 5,
- potrdila o znanju CPP so bila odvzeta 10-im mopedistom.

Iz navedene analize prometnih nesreč je razvidno, da na naših cestah vozijo številni vinjeni vozniki. Zato bi bilo zelo prav, da naši prometni organi te voznike še strožje obravnavajo. Dolžnost posameznega državljanca pa bi bila, da take in podobne primere javljajo občinski komisiji za prometno varnost. Prepričani smo, da bo ta analiza sprožila število razprav in dobrih napotkov k še boljšemu urejanju v našem prometu.

Občinska komisija za prometno varnost

Na poti na delo dne 25. XI. 1962 se je smrtno ponesrečil naš sodelavec

ALOJZ JUG

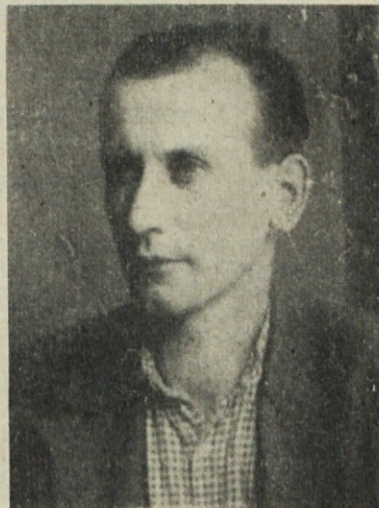
Tega dne je odšel od doma v službo, ker so v nedeljo transportni delavci nadomeščali 1. december. 5 minut pred 6. uro zjutraj je prihitel do zapornic, ki so bile spuščene. Ker je hotel pravočasno priti na delo, je prečkal tire, pri tem pa ni opazil prihajajoči brzovlak iz smeri Zidanj most in ga je ta podrl.

Pokojni se je rodil 5. 5. 1906 na Bregu pri Litiji, kjer je živel in ima svojo družino. V našem podjetju je bil zaposlen od 27. 2. 1947 dalje. Bil je vseskozi vesten, marljiv in skromen delavec.

Med okupacijo je kot zaveden Slovenec vstopil 15. 4. 1944 v NOV. Iz X. ljubljanske SNOUB je bil demobiliziran 15. 8. 1945.

Na njegovi zadnji poti dne 27. 11. 1962 so ga pospremili številni člani kolektiva in ostali znanci. Pri odprtem grobu se je od pokojnega z ganljivimi besedami poslovil član kolektiva tov. Baumgartner.

Tov. Juga bo ohranil delovni kolektiv, posebno pa njegovi sodelavci v najlepšem spominu.

Rezultati enajstmesečne proizvodnje

Rezultati enajstmesečne proizvodnje kažejo, da smo se približali planski obvezi, so pa tudi mnogo boljši kot so bili v tromesečju in polletju.

Proizvodnja enojne preje je bila v enajstmesečnem obdobju naslednja:

	1961	1962	Indeks
efektivna plan	3 418 316	3 556 216	
izvršeno	3.340 071	3 520 376	105,4
indeks	97,8	99,0	
baza plan	3 421 149	3 556 216	
izvršeno	3 479 094	3 708 576	111,0
indeks	101,7	104,3	

Proizvodnja je v zadnjih petih mesecih močno porastla predvsem zato, ker se je zboljšala situacija s surovino. Na razpolago smo imeli dovolj surovin-skega asortimana tako, da smo lahko predli nižje številke, kar nam tudi dokazuje povprečna številka, ki je bila v I. polovici leta 36,1, medtem, ko smo dosegli v enajstmesečnem obdobju povprečno številko 34,6. Nihanje povprečne številke se je tudi odražalo pri efektivni proizvodnji, saj smo v mesecu oktobru, ko smo predli povprečno številko 32, dosegli 378 ton, kar je najvišja količinska proizvodnja v povojnem obdobju.

Proizvodnja sukane preje je bila v enajstmesečnem obdobju naslednja:

	1961	1962	Indeks
efektivna plan	220 000	328 674	
izvršeno	310 261	339 537	109,4
indeks		103,0	
baza plan	219 631	297 716	
izvršeno	315 257	351 698	111,6
indeks		118,0	

Doseženi porast v proizvodnji sukane preje je posledica dokončane rekonstrukcije sukalnih strojev in obratovanja le-teh tudi v tretji izmeni. Vendar produkcija v sukalnici, če ni normalna in lahko računamo v naslednjih mesecih še nadaljnji porast proizvodnje zaradi odgovarjajočih obratov elektromotorjev, ki bodo zmogli višje število obratov.

Proizvodnja cevkv v enajstmesečnem obdobju:

	1961	1962	Indeks
plan	238 333	238 333	
izvršeno	239 138	262 139	109,6
indeks		110,0	

Ako združimo proizvodnjo vseh treh proizvodnih enot s pomočjo ponderjev v celoto, dobimo rezultat, ki nam pove, da se je proizvodnja (v efektivni) v odnosu na isto obdobje lanskega leta povečala za 5,9%, medtem ko smo plansko obveznost realizirali 99,6%. Zato lahko smatramo z ozirom na težave, na katere smo naleteli med letom, da je kolektiv v proizvodnem pogledu dosegel izreden uspeh.

Še boljši uspeh pa je dosežen, če upoštevamo proizvodnjo v baznih pokazateljih. V tem primeru pa je celokupna proizvodnja v odnosu na lansko leto za 7,1% večja, planska obveznost pa izpolnjena s 105,7%.

Tudi v pogledu produktivnosti smo dosegli na-predek.

Predilnica	1961	1962	Indeks
za proizvodnjo	3 340 071	3 520 376	105,4
smo porabili efekt. ur	835 240	815 430	88,7
oziroma			
za 100 kg preje smo porabili efekt. ur	25,0	23,1	
ali, da smo na 100 efektivnih ur proizvedli	399 kg	432 kg	108,2

Sukalnica

za proizvodnjo smo porabili	310 261	339 537	
	111 479	90 983	
oziroma			
za 100 kg sukane preje smo porabili	35,9	26,7	
ali, da smo na 100 efektivnih ur proizvedli	278	373	134,1

Stročnarna

za proizvodnjo smo porabili	239 138	262 139	
	42 323	30 469	
oziroma			
za 100 kg stročnic smo porabili efekt. ur	17,6	11,6	
ali, da smo na 100 efektivnih ur proizvedli	565	860	152,0

Iz podatkov o produktivnosti vidimo, da je leta v predilnici porastla v odnosu na lansko leto za 8,2%, v sukalnici za 34,1% in stročnarni za 52,0%. V sukalnici je produktivnost porastla v tako visokem odstotku deloma tudi zaradi rekonstrukcije sukalnih strojev, medtem ko je v stročnarni dosežen izreden porast poleg večjega zalaganja tudi zaradi večjih formatov cevkv.

Za doseg letnega plana predilnice bi morali v mesecu decembru proizvesti 380 ton enojne preje, kar pa je z normalnim obratovanjem nemogoče. V normalnem delovnem času bi lahko proizvedli le 350 ton. Zato je na predlog DS-a kolektiv sklenil, da se skuša izpad nadoknaditi z nadurnim delom. V kolikor ne bodo nastopile nepredvidene ovire, bo plan, ki smo si ga zastavili v letu 1962, izpolnjen v celoti.

A. K.

Organi samoupravljanja, sindikalna podružnica in uprava želijo vsem članom kolektiva in njihovim družinskim članom

*polno uspehov
in osebnega zadovoljstva
v prihodnjem letu*

Obenem se vsem zaposlenim v kolektivu zahvaljujejo za izredne napore pri izpolnjevanju proizvodnih nalog

GLASILO PREDILNICE LITIJA — UREJA UREDNIŠKI ODBOR — ODGOVORNI UREDNIK: BIZJAK BRANKO — TISK IN KLIŠEJI TISKARNE — »JOŽE MOŠKRIČ« V LJUBLJANI